

Posudek diplomové práce
FA ČVUT
Atelier Novotný, Koňata, Zmek
Autor: Eliška Pomyjová
Název práce: Neviditelné Brno
Posuzovatel: Mg A Svatopluk Sládeček

v Brně 09.06.2017

Teoretický úvod je poněkud mnohomluvný a místy přemoudřelý. Přesto jsem jej přečetl se zájmem a dozvěděl se dost, pro mě nových a inspirativních informací. První výtku bych směřoval k samotnému názvu. Ti, kteří jsou označováni jako neviditelní, nejsou těmi, pro které obvykle sociologický, literární nebo filmový jazyk toto označení používá. Tedy vrstvu lidí, většinou cizinců, příslušníků etnických menšin, kteří žijí v zemi ilegálně, bez dokladů, „načerno“. Vykonnávají práce, které majoritní část společnosti už dělat nechce, ale ke svému komfortu je nutně potřebuje. Někdy se tak také označují menšiny opomíjené, kterým není věnována žádná pozornost. U nás a třeba přímo v Brně, by za neviditelné bylo možno označit například komunitu ukrajinských dělníků s jejich sídlištěm v zahrádkářské kolonii ve čtvrti Maloměřice. Ti, ke kterým ale diplomová práce směřuje, jsou někdy viditelní až příliš, zejména potom v Brně. Jsou sice viditelní, ale zároveň jsou přehlíženi, a proto má volba tématu smysl a problematický název lze prominout.

Zmíněná mýlka v názvu ukazuje na určitou tendenci v uvažování autorky, která se v diplomové práci ještě několikrát projeví. Vede k přecenění možností zvolených prostředků a nástrojů, odhaluje omezené možnosti využít architekturu jako nástroj sociální práce. Rekapitulace typologií veřejných budov a prostorů sice působí trochu naivně, ale ve výsledku je užitečná nejen pro autorku, postřehy v komentářích jsou vtipné a ukazují, že se nad každým typem zamýšlela a dokázala vyhodnotit vlastní zážitky. I tady jsem se dost dozvěděl a dobře se to četlo.

Oponent dobře zná lokalitu i realie, kterým diplomantka věnuje pozornost, označení lokality jako vyloučené nepovažuje za úplně správné. Diplomantka přiznává, že nemohla proniknout do hlubších souvislostí. Slovo „vyloučení“ je v práci zřejmě míněno směrem k Romům - správně poznamenává, že obyvatelstvo lokality je velmi různorodé - chudých čtvrtí je ovšem v Brně více a za vyloučené je považovat nelze. Na lokalitu Cejl ovšem prostorově navazuje v sousední čtvrti Husovice část ulice Vranovská, kde je hodně udržovaných městských domů ve vlastnictví majetných romských rodin. Nevím, jestli lze mluvit o vyloučení lokality, když se pozvolna strukturálně mění a prolíná se čtvrtí obývanou majoritní společností. Zdůvodnění a pojmenování konkrétního zadání je ale podrobné a přesvědčivé.

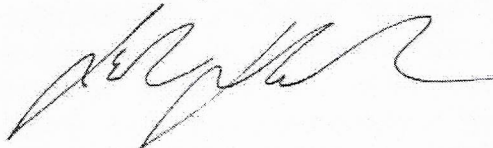
Chybí mi ale upřesnění a vyčíslení stavebního programu, aby bylo možné posoudit, nakolik diplomantka věcně splnila, co si předsevzala. Přitom průzkum aktivit a soupis činností, pro které by navrhovaná stavba a prostranství měly poskytnout azyl je vyčerpávající a nebyl asi problém program budovy sestavit.

Za překvapivé považuje oponent rozhodnutí o umístění novostavby dvorního traktu k západní hranici pozemku, protože je z druhé strany nezastavěná. Na východní hranici je naopak objekt hraničící holou stěnou do výšky až tří podlaží, bez oken. Autorka mi svůj záměr vysvětlila osobně, z textové části samotného návrhu a z grafické prezentace jsem ho nepřečetl. Pro samotné fungování navrhované stavby a pro její atmosféru lze koncepci považovat za příhodnou. Vzhledem k sousední parcele na východě území je ovšem zvolený rozvrh velmi nepříjemný a v reálném

životě téměř neuskutečnitelný. K tomu mi potenciál soutěsky mezi dvěma vysokými zdmi nepřipadá důsledně architektonicky využitý. Grafické vyjádření návrhu-alespoň to, které jsem obdržel- také není dostatečně přesvědčivé. Poměrně věrohodně působí popis představ o zapojení dalších stávajících objektů v území. Přes nemožnost splnit vysoké a ušlechtilé cíle, ale práce není neúspěšná, daří se jí toho dosáhnout poměrně hodně a už sama snaha je cenná. Za největší přínos práce považuji „teoretickou“ část, rozbor situace a tématu a výraz stavby, kterého se diplomantce podařilo dosáhnout. Navrženou stavbu chápu jako formu streetartu, architekturu která se nebojí mluvit se svým okolím i když je špinavé, má údernost graffiti a „pouliční zvuk“. Takto návrh působí zejména v uliční frontě a v průchodu z ulice Cejl. V ostatních ohledech zůstává na cestě, sice za polovinou, ale nikoli v cíli. Navrhuji známku B 82.

V Brně 9.6.2017

Svatopluk Sládeček

Pozn: pouliční zvuk je termín z populární hudby, vynalezený B.Dylanem v 60.letech 20stol.